Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

29 ianuarie 2013 *

„Politica externă și de securitate comună — Măsuri restrictive luate împotriva Iranului în scopul de a împiedica proliferarea nucleară — Înghețarea fondurilor — Obligația de motivare — Dreptul la apărare — Dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă — Eroare vădită de apreciere”

În cauza T-496/10,

Bank Mellat, cu sediul în Teheran (Iran), reprezentată inițial de S. Gadhia și de S. Ashley, solicitors, de D. Anderson, QC, și de R. Blakeley, barrister, și ulterior de R. Blakeley, de S. Zaiwalla, solicitor, și de M. Brindle, QC,

reclamantă,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de M. Bishop și de A. Vitro, în calitate de agenți,

pârât,

susținut de

Comisia Europeană, reprezentată de S. Boelaert și de M. Konstantinidis, în calitate de agenți,

intervenientă,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei 2010/413/PESC a Consiliului din 26 iulie 2010 privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Poziției comune 2007/140/PESC (JO L 195, p. 39), a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 668/2010 al Consiliului din 26 iulie 2010 de punere în aplicare a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 423/2007 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO L 195, p. 25), a Deciziei 2010/644/PESC a Consiliului din 25 octombrie 2010 de modificare a Deciziei 2010/413 (JO L 281, p. 81), a Regulamentului (UE) nr. 961/2010 al Consiliului din 25 octombrie 2010 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului nr. 423/2007 (JO L 281, p. 1), a Deciziei 2011/783/PESC a Consiliului din 1 decembrie 2011 de modificare a Deciziei 2010/413 (JO L 319, p. 71), a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1245/2011 al Consiliului din 1 decembrie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 961/2010 (JO L 319, p. 11) și a Regulamentului (UE) nr. 267/2012 al Consiliului din 23 martie 2012 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului nr. 961/2010 (JO L 88, p. 1), în măsura în care aceste acte o privesc pe reclamantă,

* Limba de procedură: engleza.

TRIBUNALUL (Camera a patra),

compus din doamnele I. Pelikánová (raportor), președinte, și K. Jürimäe și domnul M. van der Woude, judecători,

grefier: doamna J. Weychert, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 23 mai 2012,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul litigiului

1 Reclamanta, Bank Mellat, este o bancă comercială iraniană.

2 Prezenta cauză se înscrie în cadrul măsurilor restrictive instituite în scopul de a face presiuni asupra Republicii Islamice Iran pentru ca aceasta din urmă să pună capăt activităților nucleare care prezintă un risc de proliferare și dezvoltării vectorilor de transport de arme nucleare (denumite în continuare „proliferarea nucleară”).

3 La 26 iulie 2010, reclamanta a fost înscrisă pe lista entităților care contribuie la proliferarea nucleară iraniană, care figurează în anexa II la Decizia 2010/413/PESC a Consiliului din 26 iulie 2010 privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Poziției comune 2007/140/PESC (JO L 195, p. 39).

4 În consecință, numele reclamantei a fost înscris pe lista din anexa V la Regulamentul (CE) nr. 423/2007 al Consiliului din 19 aprilie 2007 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO L 103, p. 1) prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 668/2010 al Consiliului din 26 iulie 2010 de punere în aplicare a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 423/2007 (JO L 195, p. 25). Această înscriere a avut drept consecință înghețarea fondurilor și a resurselor economice ale reclamantei.

5 În Decizia 2010/413, Consiliul Uniunii Europene a reținut următoarele motive:

„Bank Mellat este o bancă iraniană deținută de stat. Bank Mellat are un model de conduită care sprijină și facilitează programele nucleare și de rachete balistice ale Iranului. Aceasta a furnizat servicii bancare entităților incluse pe listele ONU și UE sau entităților care acționează în numele sau la comanda acestora sau entităților aflate în proprietatea sau sub controlul acestora. Este banca-mamă a First East Export Bank care este desemnată în [Rezoluția 1929 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite].”

6 Motivele reținute în Regulamentul de punere în aplicare nr. 668/2010 sunt aceleași ca cele reținute în Decizia 2010/413.

7 Consiliul a informat-o pe reclamantă cu privire la includerea numelui său pe lista din anexa II la Decizia 2010/413 și pe cea din anexa V la Regulamentul nr. 423/2007 prin scrisoarea din 27 iulie 2010.

8 Prin scrisorile din 16 și din 24 august 2010, precum și din 2 și din 9 septembrie 2010, reclamanta a invitat Consiliul să îi comunice elementele pe care s-a bazat pentru a adopta măsurile restrictive care o privesc.

9 Ca răspuns la cererile de acces la dosar ale reclamantei, Consiliul i-a comunicat, prin scrisoarea din 13 septembrie 2010, copiile a două propuneri de adoptare a unor măsuri restrictive prezentate de o serie de state membre. Consiliul a stabilit de asemenea pentru data de 25 septembrie 2010 termenul în care reclamanta trebuia să își prezinte observațiile privind adoptarea măsurilor restrictive în privința sa.

10 Prin scrisoarea din 24 septembrie 2010, reclamanta a solicitat Consiliului să reexamineze decizia de a o include pe lista din anexa II la Decizia 2010/413 și pe cea din anexa V la Regulamentul nr. 423/2007.

11 Înscrierea numelui reclamantei în anexa II la Decizia 2010/413 a fost menținută prin Decizia 2010/644/PESC a Consiliului din 25 octombrie 2010 de modificare a Deciziei 2010/413 (JO L 281, p. 81). Motivele reținute sunt următoarele:

„Bank Mellat are un model de conduită care sprijină și facilitează programele nucleare și de rachete balistice ale Iranului. Aceasta a furnizat servicii bancare entităților incluse pe listele ONU și UE sau entităților care acționează în numele sau la comanda acestora sau entităților aflate în proprietatea sau sub controlul acestora. Este banca-mamă a First East Export Bank care este desemnată în [Rezoluția 1929 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite]."

12 Întrucât Regulamentul nr. 423/2007 a fost abrogat prin Regulamentul (UE) nr. 961/2010 al Consiliului din 25 octombrie 2010 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO L 281, p. 1), numele reclamantei a fost inclus de Consiliu în anexa VIII la acest din urmă regulament. În consecință, fondurile și resursele economice ale reclamantei au fost înghețate în temeiul articolului 16 alineatul (2) din regulamentul menționat.

13 Motivele reținute în Regulamentul nr. 961/2010 sunt aceleași ca cele reținute în Decizia 2010/644.

14 Prin scrisoarea din 28 octombrie 2010, Consiliul a răspuns la scrisoarea reclamantei din 24 septembrie 2010 arătând că, după reexaminare, a respins solicitarea acesteia privind eliminarea numelui său de pe lista din anexa II la Decizia 2010/413 și de pe cea din anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010. Consiliul a precizat, în această privință, că considera că nu existau garanții suficiente că reclamanta nu va furniza în viitor servicii bancare unor persoane și entități care participă la proliferarea nucleară.

15 Consiliul a comunicat reclamantei, anexată la duplică, copia unei a treia propuneri de adoptare a unor măsuri restrictive prezentate de un stat membru.

16 Înscrierea numelui reclamantei în anexa II la Decizia 2010/413 și în anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010 nu a fost afectată de intrarea în vigoare a Deciziei 2011/783/PESC a Consiliului din 1 decembrie 2011 de modificare a Deciziei 2010/413 (JO L 319, p. 71) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1245/2011 al Consiliului din 1 decembrie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 961/2010 (JO L 319, p. 11).

17 Întrucât Regulamentul nr. 961/2010 a fost abrogat prin Regulamentul (UE) nr. 267/2012 al Consiliului din 23 martie 2012 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO L 88, p. 1), numele reclamantei a fost inclus de Consiliu în anexa IX la acest din urmă regulament. Motivele reținute sunt aceleași ca cele reținute în cadrul Deciziei 2010/644. În consecință, fondurile și resursele economice ale reclamantei sunt înghețate în temeiul articolului 23 alineatul (2) din regulamentul menționat.

Procedura și concluziile părților

18 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 7 octombrie 2010, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

19 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 5 noiembrie 2010, reclamanta și-a adaptat capetele de cerere în urma adoptării Deciziei 2010/644 și a Regulamentului nr. 961/2010.

20 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 14 ianuarie 2011, Comisia Europeană a formulat o cerere de intervenție în prezenta procedură în susținerea Consiliului. Prin Ordonanța din 8 martie 2011, președintele Camerei a patra a Tribunalului a admis această cerere de intervenție.

21 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 6 februarie 2012, reclamanta și-a adaptat capetele de cerere în urma adoptării Deciziei 2011/783 și a Regulamentului de punere în aplicare nr. 1245/2011.

22 În temeiul raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a patra) a decis deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, a invitat părțile să depună anumite documente și le-a adresat în scris o serie de întrebări. Părțile au dat curs acestor cereri.

23 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 16 aprilie 2012, reclamanta și-a adaptat capetele de cerere în urma adoptării Regulamentului nr. 267/2012.

24 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 11 mai 2012, Provincial Investment Companies Association, Saba Tamin Investment, Common Investment Fund, Shirin Asal Food Industrial Group, Sorbon Industrial Production Group și Individual Stock Association au formulat o cerere de intervenție în prezenta procedură în susținerea reclamantei. Prin Ordonanța din 16 mai 2012, președintele Camerei a patra a Tribunalului a respins această cerere ca urmare a faptului că a fost tardiv formulată.

25 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 23 mai 2012.

26 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea punctului 4 din tabelul B din anexa II la Decizia 2010/413, a punctului 2 din tabelul B din anexa la Regulamentul de punere în aplicare nr. 668/2010, a punctului 4 din tabelul B din cadrul titlului I din anexa la Decizia 2010/644, a punctului 4 din tabelul B din anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010, a Deciziei 2011/783, a Regulamentului de punere în aplicare nr. 1245/2011 și a punctului 4 din tabelul B din cadrul titlului I din anexa IX la Regulamentul nr. 267/2012, în măsura în care aceste acte o privesc;

— obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.

27 Consiliul și Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

28 Reclamanta invocă trei motive. Primul dintre acestea este întemeiat pe încălcarea obligației de motivare, a dreptului său la apărare și a dreptului său la o protecție jurisdicțională efectivă. Al doilea motiv este întemeiat pe existența unei erori vădite de apreciere în ceea ce privește adoptarea de măsuri restrictive împotriva sa. Al treilea motiv se referă la încălcarea dreptului său de proprietate și a principiului proporționalității.

29 Consiliul și Comisia contestă temeinicia motivelor invocate de reclamantă. Acestea susțin, în plus, cu titlu introductiv, că, în calitate de emanație a statului iranian, reclamanta nu poate invoca protecția și garanțiile aferente drepturilor fundamentale.

30 Înainte de a aborda diferitele motive și argumente prezentate de părți, este necesar să se examineze admisibilitatea adaptării concluziilor efectuate de reclamantă.

Cu privire la adaptarea concluziilor reclamantei

31 Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 11, 12 și 17 de mai sus, ulterior introducerii cererii, lista din anexa II la Decizia 2010/413 a fost înlocuită de o nouă listă, adoptată prin Decizia 2010/644, iar Regulamentul nr. 423/2007, astfel cum fusese modificat prin Regulamentul de punere în aplicare nr. 668/2010, a fost abrogat și înlocuit de Regulamentul nr. 961/2010, care a fost, la rândul său, înlocuit și abrogat de Regulamentul nr. 267/2012. În plus, în cadrul considerentelor Deciziei 2011/783 și ale Regulamentului de punere în aplicare nr. 1245/2011, Consiliul a constatat în mod explicit că efectuase o reexaminare integrală a listei din anexa II la Decizia 2010/413 și a celei din anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010 și că ajunsese la concluzia că persoanele, entitățile și organismele ale căror nume sunt enumerate în acestea, printre care se numără și reclamanta, trebuiau să facă în continuare obiectul măsurilor restrictive. Reclamanta și-a adaptat concluziile inițiale, astfel încât cererea sa de anulare are ca obiect, în afară de Decizia 2010/413 și de Regulamentul de punere în aplicare nr. 668/2010, Decizia 2010/644, Regulamentul nr. 961/2010, Decizia 2011/783, Regulamentul de punere în aplicare nr. 1245/2011 și Regulamentul nr. 267/2012 (denumite în continuare, împreună, „actele atacate"). Consiliul și Comisia nu au ridicat obiecții față de această adaptare.

32 În această privință, trebuie să se amintească faptul că, atunci când o decizie sau un regulament care privește direct și individual un particular este înlocuit în cursul procedurii printr-un act având același obiect, acesta trebuie considerat un element nou, care permite reclamantului să își modifice concluziile și motivele. Astfel, obligarea reclamantului să introducă o nouă acțiune ar fi contrară bunei administrări a justiției, precum și necesității limitării duratei procedurii. În plus, ar fi nedrept ca, pentru a contracara criticile cuprinse în acțiunea prezentată instanței Uniunii Europene împotriva unui act, instituția în cauză să poată adapta actul atacat sau să îl înlocuiască cu altul și să se prevaleze, în cursul procedurii, de această modificare sau de această înlocuire pentru a priva cealaltă parte de posibilitatea de a-și extinde concluziile și motivele inițiale la actul ulterior sau de a prezenta concluzii și motive suplimentare împotriva acestuia (a se vedea prin analogie Hotărârea Tribunalului din 23 octombrie 2008, People's Mojahedin Organization of Iran/Consiliul, T-256/07, Rep., p. II-3019, punctul 46 și jurisprudența citată).

33 Aceeași concluzie se aplică în ceea ce privește actele, precum Decizia 2011/783 și Regulamentul de punere în aplicare nr. 1245/2011, prin care se constată că o decizie sau un regulament trebuie să continue să privească direct și individual anumiți particulari în urma unei proceduri de reexaminare care este impusă în mod expres chiar de această decizie sau de acest regulament.

34 Trebuie, așadar, să se considere, în speță, că reclamanta poate solicita anularea Deciziei 2010/644, a Regulamentului nr. 961/2010, a Deciziei 2011/783, a Regulamentului de punere în aplicare nr. 1245/2011 și a Regulamentului nr. 267/2012, în măsura în care aceste acte se referă la ea (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea People's Mojahedin Organization of Iran/Consiliul, punctul 32 de mai sus, punctul 47).

Cu privire la posibilitatea reclamantei de a invoca protecția și garanțiile aferente drepturilor fundamentale

35 Consiliul și Comisia susțin că, în conformitate cu dreptul Uniunii, persoanele juridice care constituie emanații ale unor state terțe nu pot invoca protecția și garanțiile aferente drepturilor fundamentale. Această regulă i-ar fi aplicabilă reclamantei, întrucât este, potrivit Consiliului și Comisiei, o emanație a statului iranian.

36 În această privință, trebuie observat, în primul rând, că nici Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (JO 2010, C 83, p. 389), nici dreptul primar al Uniunii nu prevăd dispoziții care să excludă posibilitatea persoanelor juridice care sunt emanații ale statelor de a beneficia de protecția drepturilor fundamentale. Dimpotrivă, dispozițiile cartei menționate care sunt pertinente în raport cu motivele invocate de reclamantă, în special articolele 17, 41 și 47 din aceasta, garantează drepturile „oricărei persoane", formulare care include persoanele juridice precum reclamanta.

37 Cu toate acestea, Consiliul și Comisia invocă, în acest context, articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO"), care nu permite admisibilitatea cererilor prezentate Curții Europene a Drepturilor Omului de organizații guvernamentale.

38 Or, pe de o parte, articolul 34 din CEDO este o dispoziție procedurală care nu este aplicabilă în ceea ce privește procedurile desfășurate în fața instanțelor Uniunii. Pe de altă parte, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, scopul acestei dispoziții este de a evita ca un stat parte la CEDO să fie în același timp reclamant și pârât în fața respectivei instanțe (a se vedea în acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Compagnie de navigation de la République islamique d'Iran împotriva Turciei din 13 decembrie 2007, *Recueil des arrêts et décisions*, 2007-V, § 81). Acest raționament nu este aplicabil în prezenta cauză.

39 Consiliul și Comisia susțin de asemenea că regula pe care o invocă este justificată de faptul că un stat este garantul respectării drepturilor fundamentale pe teritoriul său, însă nu poate beneficia de astfel de drepturi.

40 Cu toate acestea, chiar presupunând că această justificare ar fi aplicabilă în ceea ce privește o situație internă, faptul că un stat este garantul respectării drepturilor fundamentale pe propriul său teritoriu este lipsit de pertinență în ceea ce privește întinderea drepturilor de care pot beneficia persoanele juridice care sunt emanații ale acestui stat pe teritoriul unor state terțe.

41 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se considere că dreptul Uniunii nu prevede o regulă care să împiedice persoanele juridice care sunt emanații ale unor state terțe să invoce în favoarea lor protecția și garanțiile aferente drepturilor fundamentale. Aceste drepturi pot, așadar, să fie invocate de respectivele persoane în fața instanței Uniunii cu condiția să fie compatibile cu calitatea lor de persoane juridice.

42 În plus și în orice caz, Consiliul și Comisia nu au prezentat elemente care să permită să se demonstreze că reclamanta era efectiv o emanație a statului iranian, cu alte cuvinte, o entitate care participa la exercitarea autorității publice sau care gestiona un serviciu public sub controlul autorităților (a se vedea în acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Compagnie de navigation de la République islamique d'Iran împotriva Turciei, punctul 38 de mai sus, § 79).

43 În această privință, în primul rând, Consiliul susține că reclamanta gestionează un serviciu public sub controlul autorităților iraniene întrucât furnizează servicii financiare care sunt necesare pentru funcționarea economiei iraniene. Or, Consiliul nu contestă afirmațiile reclamantei potrivit cărora

respectivele servicii reprezintă activități comerciale exercitate într-un sector concurențial și supuse dreptului comun. În aceste condiții, faptul că respectivele activități ar fi necesare pentru funcționarea economiei unui stat nu le conferă, în sine, calitatea de serviciu public.

44 În continuare, Comisia susține că faptul că reclamanta contribuie la proliferarea nucleară demonstrează că aceasta participă la exercitarea autorității publice. Or, printr-un astfel de raționament, Comisia tratează drept premisă de fapt o împrejurare a cărei existență este contestată de reclamantă și care se află chiar în centrul dezbaterilor în fața Tribunalului. În plus, pretinsa contribuție a reclamantei la proliferarea nucleară, astfel cum a fost prezentată în actele atacate, nu ține de sfera exercitării competențelor statale, ci de cea a tranzacțiilor comerciale efectuate cu entități care participă la proliferarea nucleară. Această afirmație nu justifică, prin urmare, calificarea reclamantei drept emanație a statului iranian.

45 În sfârșit, Comisia consideră că reclamanta este o emanație a statului iranian ca urmare a participării acestuia din urmă la capitalul său. Or, pe lângă faptul că, potrivit indicațiilor oferite de reclamantă și necontestate de Consiliu și de Comisie, participarea în cauză nu este decât minoritară, aceasta nu implică, în sine, că reclamanta participă la exercitarea autorității publice sau că gestionează un serviciu public.

46 Având în vedere toate cele de mai sus, trebuie să se concluzioneze că reclamanta poate invoca în favoarea sa protecția și garanțiile aferente drepturilor fundamentale.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare, a dreptului reclamantei la apărare și a dreptului său la o protecție jurisdicțională efectivă

47 Prin intermediul primului motiv invocat, reclamanta susține că Consiliul a încălcat obligația de motivare, dreptul său la apărare și dreptul său la o protecție jurisdicțională efectivă, întrucât, pe de o parte, nu i-a comunicat suficiente informații pentru a-i permite să formuleze observații utile referitor la adoptarea de măsuri restrictive în privința sa și pentru a-i asigura un proces echitabil și, pe de altă parte, atât examinarea prealabilă adoptării măsurilor restrictive care o vizează, cât și reexaminarea periodică a acestor măsuri sunt afectate de o serie de erori.

48 Consiliul, susținut de Comisie, contestă temeinicia argumentelor reclamantei. Acesta susține în special că reclamanta nu poate invoca principiul respectării dreptului la apărare.

49 Trebuie amintit, în primul rând, că obligația de a motiva un act cauzator de prejudiciu, astfel cum este prevăzută la articolul 296 al doilea paragraf TFUE și, mai precis, în speță, la articolul 24 alineatul (3) din Decizia 2010/413, la articolul 15 alineatul (3) din Regulamentul nr. 423/3007, la articolul 36 alineatul (3) din Regulamentul nr. 961/2010 și la articolul 46 alineatul (3) din Regulamentul nr. 267/2012, are ca scop, pe de o parte, să ofere persoanei interesate o indicație suficientă pentru a afla dacă actul este bine fundamentat sau dacă este, eventual, afectat de un viciu care permite contestarea validității sale în fața instanței Uniunii și, pe de altă parte, să dea posibilitatea acestei instanțe să își exercite controlul asupra legalității actului respectiv. Obligația de motivare enunțată astfel constituie un principiu esențial al dreptului Uniunii de la care nu se poate deroga decât în considerarea unor motive imperative. Prin urmare, motivarea trebuie, în principiu, să fie comunicată persoanei interesate în același timp cu actul care îi cauzează un prejudiciu, lipsa sa neputând fi regularizată prin faptul că persoana interesată ia cunoștință de motivarea actului în cursul procedurii în fața instanței Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 14 octombrie 2009, Bank Melli Iran/Consiliul, T-390/08, Rep., p. II-3967, punctul 80 și jurisprudența citată).

50 Prin urmare, cu excepția situației în care există motive imperative care țin de securitatea Uniunii sau a statelor membre ale acesteia ori de modul de desfășurare a relațiilor lor internaționale care să împiedice comunicarea anumitor elemente, Consiliul este obligat să aducă la cunoștința unei entități

vizate de măsurile restrictive motivele specifice și concrete pentru care consideră că este necesară adoptarea lor. Consiliul trebuie astfel să menționeze elementele de fapt și de drept de care depinde justificarea legală a măsurilor în cauză și considerațiile care l-au determinat să le adopte (a se vedea în acest sens Hotărârea Bank Melli Iran/Consiliul, punctul 49 de mai sus, punctul 81 și jurisprudența citată).

51 Pe de altă parte, motivarea trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și contextului în care actul a fost adoptat. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul destinatarilor sau al altor persoane vizate în mod direct și individual de actul respectiv de a primi explicații. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, în măsura în care caracterul suficient al unei motivări trebuie apreciat nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă. În special, un act cauzator de prejudiciu este suficient motivat atunci când intervine într-un context cunoscut de persoana interesată, care îi permite acesteia să înțeleagă semnificația măsurii adoptate în privința sa (a se vedea Hotărârea Bank Melli Iran/Consiliul, punctul 49 de mai sus, punctul 82 și jurisprudența citată).

52 În al doilea rând, potrivit unei jurisprudențe constante, respectarea dreptului la apărare și în special a dreptului de a fi ascultat în orice procedură inițiată împotriva unei entități și care poate să conducă la adoptarea unui act cauzator de prejudiciu constituie un principiu fundamental al dreptului Uniunii care trebuie să fie garantat chiar în lipsa oricărei reglementări privind procedura în cauză (Hotărârea Bank Melli Iran/Consiliul, punctul 49 de mai sus, punctul 91).

53 Principiul respectării dreptului la apărare impune, pe de o parte, ca elementele incriminatorii imputate entității interesate care reprezintă temeiul actului cauzator de prejudiciu să îi fie comunicate acesteia din urmă. Pe de altă parte, respectivei entități trebuie să i se dea posibilitatea de a-și prezenta în mod util punctul de vedere cu privire la aceste elemente (a se vedea prin analogie Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 2006, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran/Consiliul, T-228/02, Rec., p. II-4665, punctul 93).

54 Prin urmare, în ceea ce privește un prim act prin care sunt înghețate fondurile unei entități, cu excepția cazului în care există motive imperative care țin de securitatea Uniunii sau a statelor membre ale acesteia ori de modul de desfășurare a relațiilor lor internaționale care să împiedice aceasta, comunicarea elementelor incriminatoare trebuie să aibă loc fie concomitent cu adoptarea actului în cauză, fie cât mai curând posibil după această adoptare. La cererea entității în cauză, aceasta din urmă are de asemenea dreptul de a-și prezenta punctul de vedere cu privire la elementele respective după ce actul a fost adoptat. Sub aceleași rezerve, orice decizie ulterioară de înghețare a fondurilor trebuie să fie precedată, în principiu, de o comunicare a noilor elemente incriminatoare și de o nouă posibilitate acordată entității în cauză de a-și prezenta punctul de vedere (a se vedea prin analogie Hotărârea Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran/Consiliul, punctul 53 de mai sus, punctul 137).

55 În plus, trebuie remarcat că, atunci când au fost comunicate informații suficient de precise, care permit entității interesate să își prezinte în mod util punctul de vedere asupra elementelor pe care i le impută Consiliul, principiul respectării dreptului la apărare nu implică obligația acestei instituții de a permite, din oficiu, accesul la documentele conținute în dosarul său. Consiliul este obligat să permită accesul la toate documentele administrative neconfidențiale privind măsura în cauză numai la cererea părții interesate (a se vedea Hotărârea Bank Melli Iran/Consiliul, punctul 49 de mai sus, punctul 97 și jurisprudența citată).

56 În al treilea rând, principiul protecției jurisdicționale efective constituie un principiu general al dreptului Uniunii, care decurge din tradițiile constituționale comune ale statelor membre și care a fost consacrat la articolele 6 și 13 din CEDO, precum și la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Eficacitatea controlului jurisdicțional implică obligația autorității Uniunii în cauză de

a comunica entității vizate motivele adoptării unei măsuri restrictive, în măsura în care este posibil, fie la momentul la care această măsură este adoptată, fie, cel puțin, cât mai rapid posibil după acest moment, pentru a permite entității vizate să își exercite, în termenele stabilite, dreptul de a formula o cale de atac. Respectarea acestei obligații de a comunica respectivele motive este astfel necesară atât pentru a permite destinatarilor măsurilor restrictive să își apere drepturile în cele mai bune condiții posibile și să decidă în deplină cunoștință de cauză dacă este util să sesizeze instanța Uniunii, cât și pentru a permite acesteia din urmă să exercite pe deplin controlul legalității actului în cauză pe care trebuie să îl realizeze (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Curții din 3 septembrie 2008, Kadi și Al Barakaat International Foundation/Consiliul și Comisia, C-402/05 P și C-415/05 P, Rep., p. I-6351, punctele 335-337 și jurisprudența citată).

57 Având în vedere această jurisprudență, Tribunalul consideră că argumentele prezentate de părți în cadrul primului motiv invocat trebuie să fie examinate urmând cele cinci etape descrise în cele ce urmează. În primul rând, este necesar să se examineze argumentul introductiv al Consiliului și al Comisiei potrivit căruia reclamanta nu poate invoca principiul respectării dreptului la apărare. În al doilea rând, trebuie examinate argumentele referitoare, pe de o parte, la obligația de motivare și, pe de altă parte, la pretinsa încălcare a dreptului la apărare al reclamantei în ceea ce privește comunicarea inițială a elementelor incriminatoare. În al treilea rând, urmează să fie examinate argumentele referitoare la pretinsa încălcare a dreptului la apărare în ceea ce privește accesul la dosarul Consiliului. În al patrulea rând, Tribunalul va examina argumentele care se referă, pe de o parte, la pretinsa încălcare a dreptului la apărare al reclamantei în ceea ce privește posibilitatea acesteia de a-și prezenta punctul de vedere și, pe de altă parte, la pretinsa încălcare a dreptului său la o protecție jurisdicțională efectivă. În al cincilea rând, vor fi abordate argumentele referitoare la pretinsele erori care afectează examinarea și reexaminarea efectuate de Consiliu.

Cu privire la posibilitatea reclamantei de a invoca principiul respectării dreptului la apărare

58 Consiliul și Comisia contestă aplicabilitatea în speță a principiului respectării dreptului la apărare. Făcând referire la Hotărârea Tribunalului din 19 mai 2010, Tay Za/Consiliul (T-181/08, Rep., p. II-1965, punctele 121-123), acestea susțin că reclamanta nu a fost vizată de măsurile restrictive ca urmare a propriei sale activități, ci ca urmare a apartenenței sale la categoria generală a persoanelor și entităților care au sprijinit proliferarea nucleară. În consecință, procedura de adoptare a măsurilor restrictive nu ar fi fost inițiată împotriva reclamantei în sensul jurisprudenței citate la punctul 52 de mai sus și, prin urmare, aceasta nu ar putea să invoce dreptul la apărare sau ar putea să facă acest lucru numai într-o măsură redusă.

59 Această argumentație nu poate fi reținută.

60 Astfel, pe de o parte, Hotărârea Tay Za/Consiliul, punctul 58 de mai sus, a fost anulată în recurs, în totalitate, prin Hotărârea Curții din 13 martie 2012, Tay Za/Consiliul (C-376/10 P). În consecință, constatările efectuate în cadrul respectivei hotărâri nu mai fac parte din ordinea juridică a Uniunii și, prin urmare, nu pot fi invocate în mod valabil de Consiliu și de Comisie.

61 Pe de altă parte, articolul 24 alineatele (3) și (4) din Decizia 2010/413, articolul 15 alineatul (3) din Regulamentul nr. 423/2007, articolul 36 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 961/2010 și articolul 46 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 267/2012 prevăd dispoziții care garantează dreptul la apărare al entităților vizate de măsurile restrictive adoptate în temeiul acestor texte. Respectarea acestui drept face obiectul controlului instanței Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea Bank Melli Iran/Consiliul, punctul 49 de mai sus, punctul 37).

62 În aceste condiții, trebuie să se concluzioneze că reclamanta poate invoca în speță principiul respectării dreptului la apărare, astfel cum a fost amintit la punctele 52-55 de mai sus.

Cu privire la obligația de motivare și cu privire la comunicarea inițială a elementelor incriminatoare

63 Încă de la bun început, este necesar să se remarce că, pentru a aprecia respectarea obligației de motivare și a obligației de a comunica entității vizate elementele reținute împotriva sa, trebuie să se ia în considerare, pe lângă motivele care figurează în actele atacate, cele trei propuneri de adoptare a măsurilor restrictive comunicate de Consiliu reclamantei.

64 În acest sens, pe de o parte, reiese din respectivele propuneri, astfel cum au fost comunicate reclamantei, că acestea au fost prezentate delegațiilor statelor membre în contextul adoptării măsurilor restrictive referitoare la aceasta și că constituie, în consecință, elemente pe care se întemeiază respectivele măsuri.

65 Pe de altă parte, este adevărat că a treia propunere a fost comunicată reclamantei atât după momentul introducerii acțiunii, cât și după ce a fost realizată adaptarea concluziilor ulterior adoptării Deciziei 2010/644 și a Regulamentului nr. 961/2010. Prin urmare, această propunere nu poate completa în mod valabil motivarea Deciziei 2010/413, a Regulamentului de punere în aplicare nr. 668/2010, a Deciziei 2010/644 și a Regulamentului nr. 961/2010. Aceasta poate totuși să fie luată în considerare în cadrul aprecierii legalității actelor ulterioare, și anume a Deciziei 2011/783, a Regulamentului de punere în aplicare nr. 1245/2011 și a Regulamentului nr. 267/2012.

66 Actele atacate menționează următoarele patru motive în ceea ce privește reclamanta:

— potrivit Deciziei 2010/413 și Regulamentului de punere în aplicare nr. 668/2010, reclamanta este o bancă deținută de stat (în continuare „primul motiv”);

— reclamanta are un model de conduită care sprijină și facilitează programele nucleare și de rachete balistice ale Iranului (în continuare „al doilea motiv”);

— reclamanta a furnizat servicii bancare entităților incluse pe listele ONU și UE sau entităților care acționează în numele sau la comanda acestora sau entităților aflate în proprietatea sau sub controlul acestora (în continuare „al treilea motiv”);

— reclamanta este banca-mamă a First East Export (denumită în continuare „FEE”), care este desemnată în Rezoluția 1929 (2010) a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (în continuare „al patrulea motiv”).

67 Prima dintre cele două propuneri de adoptare a măsurilor restrictive comunicate la 13 septembrie 2010 coincide, în parte, cu cel de al doilea motiv prezentat în cadrul actelor atacate. Propunerea menționată adaugă următoarele motive:

— reclamanta furnizează servicii bancare Organizației pentru Energie Atomică a Iranului (denumită în continuare „AEOI”) și Novin Energy Company (denumită în continuare „Novin”), care sunt vizate de măsurile restrictive adoptate de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (în continuare „al cincilea motiv”);

— reclamanta administrează conturile unor înalți funcționari ai Organizației Industriilor Aerospațiale și ale unei persoane responsabile cu achizițiile iraniene (în continuare „al șaselea motiv”).

68 A doua propunere comunicată la 13 septembrie 2010 coincide, în esență, cu motivarea actelor atacate. Aceasta adaugă un singur motiv, potrivit căruia reclamanta ar fi facilitat mișcări de fonduri în valoare de milioane de dolari pentru programul nuclear iranian începând cel puțin cu anul 2003 (în continuare „al șaptelea motiv”).

69 A treia propunere de adoptare a unor măsuri restrictive, care este anexată la duplică, nu cuprinde elemente suplimentare în raport cu actele atacate și cu cele două propuneri comunicate la 13 septembrie 2010.

70 Reclamanta susține că această motivare nu precizează îndeajuns motivele adoptării măsurilor restrictive în privința sa. Reclamanta consideră că această insuficiență implică de asemenea o încălcare a dreptului său la apărare.

71 Consiliul, susținut de Comisie, contestă temeinicia argumentelor reclamantei.

72 Primul motiv este suficient de precis în condițiile în care îi permite reclamantei să înțeleagă că Consiliul îi impută participarea statului iranian la capitalul său.

73 În schimb, al doilea și al treilea motiv sunt excesiv de vagi, întrucât nu precizează nici comportamentul imputat reclamantei, nici care sunt celelalte entități vizate.

74 Al patrulea motiv este prezentat într-un mod suficient de clar, în condițiile în care îi permite reclamantei să înțeleagă că Consiliul îi impută controlul pe care îl exercită asupra FEE.

75 La fel stau lucrurile în ceea ce privește al cincilea motiv, care identifică entitățile cărora se pretinde că le-au fost furnizate serviciile financiare în cauză.

76 În sfârșit, al șaselea și al șaptelea motiv nu sunt suficient de precise, întrucât al șaselea nu identifică persoanele vizate, iar al șaptelea nu cuprinde nicio precizare în ceea ce privește entitățile și tranzacțiile la care se referă.

77 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se considere că Consiliul a încălcat obligația de motivare, precum și obligația de a comunica reclamantei, în calitatea acesteia de entitate interesată, elementele reținute împotriva sa în ceea ce privește al doilea, al treilea, al șaselea și al șaptelea motiv. În schimb, aceste obligații au fost respectate în ceea ce privește celelalte motive.

Cu privire la accesul la dosar

78 Astfel cum s-a constatat la punctele 9 și 15 de mai sus, Consiliul a comunicat reclamantei la 13 septembrie 2010 două propuneri de adoptare a unor măsuri restrictive formulate de unele state membre și, ulterior, o a treia propunere, anexată la duplică.

79 Reclamanta consideră că acest acces nu era suficient pentru a-i permite să își prezinte în mod util punctul de vedere.

80 Consiliul, susținut de Comisie, contestă temeinicia argumentelor reclamantei.

81 În această privință, referitor la măsura în care a fost acordat accesul, trebuie să se observe că nu reiese din elementele dosarului că, la momentul adoptării actelor atacate, Consiliul s-ar fi bazat pe alte elemente decât cele trei propuneri prezentate de statele membre. În aceste condiții, nu i se poate reproșa Consiliului că nu a comunicat reclamantei elemente suplimentare.

82 În schimb, spre deosebire de cele două propuneri de adoptare a unor măsuri restrictive anexate la scrisoarea din 13 septembrie 2010, a treia propunere nu a fost comunicată reclamantei decât în anexă la duplică, adică după expirarea termenului stabilit de Consiliu pentru ca reclamanta să își prezinte observațiile în urma adoptării Deciziei 2010/413 și a Regulamentului de punere în aplicare nr. 668/2010, după introducerea acțiunii, precum și după adoptarea Deciziei 2010/644 și a Regulamentului nr. 961/2010.

83 În această privință, Consiliul susține de asemenea că a comunicat reclamantei a treia propunere de îndată ce a obținut acordul statului membru care o formulase.

84 Or, acest argument nu poate fi primit. Astfel, atunci când Consiliul intenționează să se bazeze pe elemente furnizate de un stat membru pentru a adopta măsuri restrictive în privința unei entități, acesta are obligația să se asigure, înaintea adoptării respectivelor măsuri, că elementele în cauză pot fi comunicate în timp util entității vizate pentru ca aceasta să își poată prezenta în mod util punctul de vedere.

85 În aceste condiții, trebuie să se concluzioneze că, întrucât Consiliul nu a comunicat reclamantei a treia propunere de adoptare a măsurilor restrictive decât în anexă la duplică, acesta nu i-a dat acces în timp util la respectivul element al dosarului său, cu încălcarea dreptului la apărare.

Cu privire la posibilitatea reclamantei de a-și prezenta în mod util punctul de vedere și la dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă

86 În primul rând, reclamanta susține că nu a avut ocazia să își prezinte în mod util punctul de vedere și că, în orice caz, observațiile pe care a putut să le formuleze nu au fost luate în considerare de Consiliu.

87 Consiliul, susținut de Comisie, contestă temeinicia argumentelor reclamantei.

88 Mai întâi, trebuie să se constate că, în urma adoptării primelor acte prin care i-au fost înghețate fondurile, la 26 iulie 2010, reclamanta a adresat Consiliului, la 24 septembrie 2010, o scrisoare în care și-a prezentat punctul de vedere și a solicitat ca măsurile restrictive adoptate în privința sa să fie eliminate. Consiliul a răspuns la această scrisoare la 28 octombrie 2010. În continuare, înainte de adoptarea Deciziei 2011/783 și a Regulamentului de punere în aplicare nr. 1245/2011, reclamanta și-a prezentat observațiile Consiliului prin scrisoarea din 29 august 2011, la care acesta a răspuns la 5 decembrie 2011. În sfârșit, reclamanta nu prezintă argumente care să sugereze că nu era în măsură să prezinte Consiliului noi observații, în același mod, înainte de adoptarea Regulamentului nr. 267/2012.

89 Prin urmare, trebuie să se considere că reclamanta a avut ocazia să își prezinte în mod util punctul de vedere, cu excepția, pe de o parte, a celui de al doilea, a celui de al treilea, a celui de al șaselea și a celui de al șaptelea motiv prezentate de Consiliu, care sunt excesiv de vagi (a se vedea punctul 77 de mai sus), și, pe de altă parte, a propunerii de adoptare de măsuri restrictive comunicate în anexă la duplică, în condițiile în care reclamanta nu dispunea de aceasta la momentul prezentării observațiilor (a se vedea punctul 82 de mai sus).

90 În ceea ce privește luarea în considerare a observațiilor formulate, este adevărat, desigur, că răspunsul la argumentele reclamantei cuprins în scrisorile Consiliului din 28 octombrie 2010 și din 5 decembrie 2011 este scurt. Totuși, este la fel de adevărat că acesta din urmă a precizat, în scrisoarea din 28 octombrie 2010, că aprecia, contrar opiniei reclamantei, că nu existau garanții suficiente că aceasta din urmă nu va furniza în viitor servicii bancare unor persoane și entități care participă la proliferarea nucleară. Consiliul a reiterat această poziție în scrisoarea din 5 decembrie 2011.

91 În plus, nu se contestă faptul că Consiliul a eliminat din Decizia 2010/644 și din Regulamentul nr. 961/2010 mențiunea potrivit căreia reclamanta era o bancă deținută de stat, a cărei exactitate a fost contestată de aceasta din urmă.

92 Având în vedere aceste împrejurări, trebuie să se aprecieze că observațiile reclamantei au fost luate în considerare de Consiliu în cadrul reexaminării efectuate de acesta, contrar celor pretinse de reclamantă.

93 În al doilea rând, reclamanta susține că insuficiența informațiilor și a elementelor care i-au fost comunicate a afectat dreptul său la o protecție jurisdicțională efectivă.

94 Consiliul, susținut de Comisie, contestă temeinicia acestui argument.

95 La fel cum s-a constatat la punctul 89 de mai sus, trebuie să se considere că, în măsura în care reclamanta a obținut comunicarea individuală a unor motive suficient de precise, și anume primul, al patrulea și al cincilea motiv invocate de Consiliu, dreptul său la o protecție jurisdicțională efectivă a fost respectat.

96 În schimb, caracterul vag al celui de al doilea, al celui de al treilea, al celui de al șaselea și al celui de al șaptelea motiv prezentate de Consiliu, precum și comunicarea tardivă a celei de a treia propuneri de adoptare a unor măsuri restrictive constituie o încălcare a dreptului reclamantei la o protecție jurisdicțională efectivă.

Cu privire la viciile care afectează examinarea efectuată de Consiliu

97 Reclamanta susține că Consiliul nu a efectuat o adevărată examinare a împrejurărilor speței, acesta limitându-se să adopte propunerile prezentate de statele membre. Acest viciu ar afecta atât examinarea prealabilă adoptării măsurilor restrictive care o vizează, cât și reexaminarea periodică a acestor măsuri.

98 În plus, potrivit reclamantei, reiese din telegramele diplomatice puse la dispoziția publicului prin intermediul organizației Wikileaks (denumite în continuare „telegramele diplomatice”) că statele membre și, în special, Regatul Unit au fost supuse unor presiuni din partea guvernului Statelor Unite ale Americii pentru a adopta măsuri restrictive împotriva unor entități iraniene. Or, acest fapt ar da naștere unor îndoieli cu privire la legalitatea măsurilor adoptate și a procedurii de adoptare a acestora.

99 Consiliul, susținut de Comisie, contestă temeinicia argumentelor reclamantei. Acesta susține, în special, că telegramele diplomatice nu trebuie luate în considerare.

100 În primul rând, trebuie arătat că actele prin care se stabilesc măsuri restrictive împotriva unor entități pretins implicate în proliferarea nucleară sunt acte ale Consiliului, care trebuie, prin urmare, să se asigure că adoptarea lor este justificată. În consecință, cu ocazia adoptării unui prim act prin care se stabilesc astfel de măsuri, Consiliul are obligația să examineze pertinența și temeinicia informațiilor și a probelor care îi sunt furnizate, în temeiul articolului 23 alineatul (2) din Decizia 2010/413, de un stat membru sau de Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate. La momentul adoptării unor acte succesive care vizează aceeași entitate, Consiliul este obligat, în conformitate cu articolul 24 alineatul (4) din decizia menționată, să reexamineze necesitatea menținerii respectivelor măsuri în lumina observațiilor prezentate de această entitate.

101 În speță, pe de o parte, dosarul nu conține niciun indiciu care să sugereze că Consiliul a verificat pertinența și temeinicia elementelor referitoare la reclamantă care i-au fost furnizate anterior adoptării Deciziei 2010/413 și a Regulamentului de punere în aplicare nr. 668/2010. Dimpotrivă, afirmația eronată din aceste acte potrivit căreia reclamanta este o bancă deținută de stat, a cărei inexactitate nu este contestată de Consiliu, tinde să demonstreze că nu a avut loc nicio verificare în acest sens.

102 Pe de altă parte, reiese din cuprinsul punctelor 90-92 de mai sus că, la momentul adoptării actelor atacate ulterioare, Consiliul a reexaminat împrejurările speței în lumina observațiilor reclamantei, din moment ce a eliminat afirmația potrivit căreia aceasta este o bancă deținută de stat și s-a exprimat cu privire la argumentele acesteia referitoare la serviciile financiare furnizate unor entități care contribuie la proliferarea nucleară.

103 În al doilea rând, în ceea ce privește telegramele diplomatice, simplul fapt că anumite state membre ar fi fost supuse unor presiuni diplomatice, chiar presupunând că ar fi demonstrat, nu înseamnă că aceste presiuni au afectat actele atacate care au fost adoptate de Consiliu sau examinarea efectuată de acesta din urmă cu ocazia adoptării lor.

104 În aceste împrejurări, urmează ca argumentele reclamantei referitoare la viciile de care ar fi afectată examinarea efectuată de Consiliu să fie admise în ceea ce privește Decizia 2010/413 și Regulamentul de punere în aplicare nr. 668/2010 și să fie respinse în rest.

105 Având în vedere punctele 47-104 de mai sus, trebuie, mai întâi, să se observe că Consiliul a încălcat dreptul la apărare al reclamantei și dreptul său la o protecție jurisdicțională efectivă prin faptul că nu i-a comunicat, în timp util, propunerea de adoptare a măsurilor restrictive anexată la duplică. Întrucât propunerea menționată a fost reținută de Consiliu drept temei pentru toate actele atacate în ceea ce privește reclamanta și ținând seama de data comunicării sale, acest viciu afectează legalitatea Deciziei 2010/413, a Regulamentului de punere în aplicare nr. 668/2010, a Deciziei 2010/644 și a Regulamentului nr. 961/2010, în măsura în care aceste acte se referă la reclamantă.

106 În continuare, cu ocazia adoptării Deciziei 2010/413 și a Regulamentului de punere în aplicare nr. 668/2010, Consiliul nu a respectat obligația de a examina pertinența și temeinicia informațiilor și a probelor privind reclamanta care i-au fost furnizate, determinând astfel nelegalitatea actelor menționate.

107 În sfârșit, Consiliul a încălcat obligația de motivare în ceea ce privește al doilea, al treilea, al șaselea și al șaptelea motiv invocate în privința reclamantei. Totuși, ținând seama de faptul că diferitele motive invocate de Consiliu sunt independente unele de altele și de caracterul suficient de precis al celorlalte motive, această împrejurare nu justifică anularea Deciziei 2011/783, a Regulamentului de punere în aplicare nr. 1245/2011 și a Regulamentului nr. 267/2012. Ea implică numai că al doilea, al treilea, al șaselea și al șaptelea motiv nu pot fi luate în considerare în cadrul examinării celui de al doilea motiv, referitor la temeinicia măsurilor restrictive care o vizează pe reclamantă.

108 Având în vedere toate cele de mai sus, urmează ca primul motiv să fie admis în ceea ce privește anularea Deciziei 2010/413, a Regulamentului de punere în aplicare nr. 668/2010, a Deciziei 2010/644 și a Regulamentului nr. 961/2010, în măsura în care aceste acte se referă la reclamantă, și să fie respins în rest.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe existența unei erori vădite de apreciere în ceea ce privește adoptarea măsurilor restrictive împotriva reclamantei

109 Reclamanta susține că motivele invocate de Consiliu în privința sa, enumerate la punctele 66-69 de mai sus, nu îndeplinesc condițiile prevăzute de Decizia 2010/413, de Regulamentul nr. 423/2007, de Regulamentul nr. 961/2010 și de Regulamentul nr. 267/2012 și nu sunt susținute de probe. În consecință, Consiliul ar fi săvârșit o eroare vădită de apreciere prin faptul că a adoptat măsuri restrictive în privința sa pe baza acestor motive.

110 Consiliul, susținut de Comisie, contestă argumentele reclamantei.

111 Potrivit jurisprudenței, controlul jurisdicțional al legalității unui act prin care au fost adoptate măsuri restrictive în privința unei entități include și aprecierea faptelor și a circumstanțelor invocate în susținerea acestuia, precum și verificarea elementelor de probă și a informațiilor pe care se bazează această apreciere. În caz de contestare, revine Consiliului sarcina de a prezenta aceste elemente în vederea verificării lor de către instanța Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea Bank Melli Iran/Consiliul, punctul 49 de mai sus, punctele 37 și 107).

112 Având în vedere această jurisprudență și ținând seama de viciul de motivare care afectează cel de al doilea, cel de al treilea, cel de al șaselea și cel de al șaptelea motiv invocate de Consiliu în privința reclamantei (a se vedea punctul 107 de mai sus), trebuie ca verificarea să se limiteze la temeinicia primului, a celui de al patrulea și a celui de al cincilea motiv invocate.

113 În ceea ce privește primul motiv, invocat numai în cadrul Deciziei 2010/413 și al Regulamentului de punere în aplicare nr. 668/2010, este în prezent stabilit faptul că reclamanta nu este o bancă deținută de stat. Prin urmare, primul motiv se bazează pe o constatare de fapt eronată și nu poate, așadar, să justifice măsurile restrictive adoptate în privința reclamantei prin Decizia 2010/413 și prin Regulamentul de punere în aplicare nr. 668/2010.

114 În ceea ce privește al patrulea motiv, este desigur adevărat că FEE, filială deținută 100 % de reclamantă, este vizată de Rezoluția 1929 (2010) a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite.

115 Or, pe de o parte, reiese din rezoluția menționată că adoptarea de măsuri restrictive în privința FEE era motivată numai de pretinsa contribuție a reclamantei la proliferarea nucleară.

116 Pe de altă parte, această implicație a fost descrisă în cadrul Rezoluției 1929 (2010) în termeni imprecișI, care corespund, în esență, celui de al șaptelea motiv invocat de Consiliu, și anume că, „în cursul ultimilor șapte ani, [reclamanta] le-a permis entităților iraniene implicate în programul de arme nucleare, de rachete și de apărare să efectueze tranzacții în valoare de mai multe sute de milioane de dolari”.

117 În aceste condiții, trebuie să se concluzioneze că cel de al patrulea motiv, pe de o parte, este bazat pe simple afirmații și, pe de altă parte, nu constituie un motiv autonom în raport cu cele care o vizează direct pe reclamantă. În consecință, respectivul motiv nu poate justifica adoptarea măsurilor restrictive în privința acesteia din urmă.

118 În ceea ce privește al cincilea motiv, reclamanta contestă că ar fi furnizat servicii către AEOI. Or, Consiliul nu a prezentat niciun element de probă și nicio informație care să demonstreze că astfel de servicii au fost furnizate. Prin urmare, trebuie să se concluzioneze că nici afirmațiile referitoare la AEOI nu justifică adoptarea măsurilor restrictive în privința reclamantei.

119 În schimb, reclamanta admite că a furnizat servicii de administrare de conturi societății Novin, care este vizată de o serie de măsuri restrictive adoptate de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite începând cu 24 martie 2007, ca urmare a pretinsei sale contribuții la proliferarea nucleară. Reclamanta explică însă, pe de o parte, că nu era informată cu privire la implicarea societății Novin în activitățile legate de proliferarea nucleară, dat fiind în special faptul că serviciile furnizate nu erau legate de aceasta. Pe de altă parte, reclamanta ar fi limitat progresiv și apoi ar fi încetat complet relațiile cu Novin după adoptarea măsurilor restrictive referitoare la aceasta din urmă.

120 Consiliul, susținut de Comisie, răspunde că serviciile furnizate societății Novin de reclamantă justifică adoptarea măsurilor restrictive în privința acesteia, ținând seama de riscul ca aceasta să ofere în viitor un sprijin analog altor entități desemnate. În acest context, ar fi irelevant faptul că reclamanta a știut sau ar fi putut să știe că Novin participa efectiv la proliferarea nucleară sau că tranzacțiile în cauză erau legate de aceasta.

121 Având în vedere argumentele părților, trebuie să se examineze dacă, astfel cum susține Consiliul, serviciile furnizate de reclamantă societății Novin constituie un sprijin adus proliferării nucleare în sensul Deciziei 2010/413, al Regulamentului nr. 423/2007, al Regulamentului nr. 961/2010 și al Regulamentului nr. 267/2012.

122 În această privință, trebuie amintit, cu titlu introductiv, că, potrivit articolului 18 din Regulamentul nr. 423/2007, articolului 39 din Regulamentul nr. 961/2010 și articolului 49 din Regulamentul nr. 267/2012, regulamentele menționate se aplică pe teritoriul Uniunii, inclusiv în spațiul aerian al acesteia, la bordul oricărei aeronave sau nave aflate sub jurisdicția unui stat membru, oricărei persoane, aflată în interiorul sau în afara teritoriului Uniunii, care este resortisant al unui stat membru, oricărei persoane juridice, oricărei entități sau oricărui organism care este înregistrat sau constituit în conformitate cu legislația unui stat membru, precum și oricărei persoane juridice, oricărei entități sau oricărui organism în legătură cu orice activitate desfășurată în întregime sau parțial pe teritoriul Uniunii.

123 Astfel, în ceea ce privește tranzacțiile realizate în afara Uniunii, Regulamentul nr. 423/2007, Regulamentul nr. 961/2010 și Regulamentul nr. 267/2012 nu pot crea obligații juridice în privința unei instituții financiare, precum reclamanta, stabilite într-un stat terț și constituite potrivit dreptului acestui stat (denumită în continuare „instituția financiară străină”). În consecință, o astfel de instituție financiară nu este obligată, în temeiul regulamentelor menționate, să înghețe fondurile entităților care participă la proliferarea nucleară.

124 Nu este mai puțin adevărat că, în cazul în care o instituție financiară străină participă la, este direct asociată cu sau sprijină proliferarea nucleară, pot să li se aplice fondurilor și resurselor sale economice situate pe teritoriul Uniunii, implicate într-o operațiune comercială desfășurată în întregime sau parțial pe teritoriul Uniunii sau deținute de resortisanți ai statelor membre sau de persoane juridice, entități sau organisme înregistrate sau constituite în conformitate cu legislația unui stat membru, măsuri restrictive adoptate în temeiul Regulamentului nr. 423/2007, al Regulamentului nr. 961/2010 și al Regulamentului nr. 267/2012.

125 Rezultă că o instituție financiară străină are tot interesul să se asigure că nu participă la, nu este direct asociată cu și nu sprijină proliferarea nucleară, în special prin furnizarea de servicii financiare unei entități implicate în aceasta din urmă. În consecință, în cazul în care știe sau poate bănui în mod rezonabil că unul dintre clienții săi este implicat în proliferarea nucleară, respectiva instituție trebuie să pună capăt de îndată furnizării de servicii financiare acestuia din urmă, ținând seama de obligațiile legale aplicabile, și să nu îi furnizeze niciun nou serviciu.

126 În speță, Consiliul nu contestă că reclamanta a furnizat servicii societății Novin pe teritoriul iranian, relația dintre acestea fiind guvernată de dreptul iranian.

127 Prin urmare, trebuie să se examineze dacă reclamanta a acționat de îndată pentru a pune capăt furnizării de servicii financiare societății Novin, ținând seama de obligațiile aplicabile prevăzute de dreptul iranian, în momentul în care a știut sau putea bănui în mod rezonabil că Novin era implicată în proliferarea nucleară.

128 În această privință, reclamanta contestă că ar fi fost la curent cu implicarea societății Novin în proliferarea nucleară înainte de adoptarea măsurilor restrictive referitoare la aceasta de către Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite. Întrucât Consiliul nu a prezentat, potrivit jurisprudenței citate la punctul 111 de mai sus, elemente de probă sau informații precise și concrete care să sugereze că, la o dată anterioară, reclamanta știa sau putea bănui în mod rezonabil că Novin participa la proliferarea nucleară, urmează să se țină seama de afirmația reclamantei referitoare la acest aspect.

129 În ceea ce privește perioada ulterioară adoptării măsurilor restrictive referitoare la Novin, reclamanta arată că a întocmit de îndată o circulară internă prin care solicita angajaților săi să informeze societatea Novin că nu îi mai putea furniza servicii. În continuare, nu ar fi fost furnizat niciun nou serviciu și nu ar fi fost acceptată nicio nouă instrucțiune. Reclamanta nu ar fi făcut decât să efectueze, din conturile societății Novin, plăți care decurgeau din instrucțiunile, din cecurile și din biletele la ordin emise înaintea datei adoptării măsurilor restrictive referitoare la Novin, în condițiile în care niciuna dintre aceste plăți nu era legată de proliferarea nucleară sau de achiziția de bunuri în general.

În momentul în care soldul conturilor a fost epuizat ca urmare a plăților efectuate, conturile ar fi fost închise de reclamantă. Eventualele solduri reziduale, puțin importante, ar fi fost restituite societății Novin.

130 Consiliul și Comisia nu contestă exactitatea acestei prezentări a faptelor, care este susținută de declarațiile scrise ale directorului reclamantei.

131 În ceea ce privește aspectul dacă aceste măsuri sunt suficiente în raport cu criteriul prezentat la punctul 124 de mai sus, trebuie să se considere că, ținând seama de caracterul specific al serviciilor de administrare de conturi, reclamanta demonstrează că a acționat de îndată pentru a pune capăt furnizării de servicii financiare societății Novin în momentul în care a aflat că aceasta din urmă era implicată în proliferarea nucleară.

132 În această privință, pe de o parte, este adevărat că au fost efectuate plăți de către reclamantă din conturile societății Novin după adoptarea respectivelor măsuri restrictive.

133 Cu toate acestea, reclamanta arată, fără a fi contrazisă de Consiliu sau de Comisie, că era obligată, în temeiul obligațiilor sale față de Novin, să efectueze plățile aferente instrucțiunilor, cecurilor și biletelor la ordin emise anterior.

134 În această privință, trebuie subliniat că articolul 20 alineatul (6) din Decizia 2010/413, articolul 9 din Regulamentul nr. 423/2007, articolul 18 din Regulamentul nr. 961/2010 și articolul 25 din Regulamentul nr. 267/2012 permit, în esență, ca fondurile entităților vizate de măsuri restrictive să fie deblocate pentru a efectua plăți în temeiul obligațiilor asumate de acestea anterior desemnării lor, cu condiția ca respectivele plăți să nu fie legate de proliferarea nucleară. În aceste condiții, nu trebuie să i se impună reclamantei, care nu era obligată, în speță, să înghețe fondurile societății Novin în temeiul textelor sus-menționate, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 123 și 126 de mai sus, să aplice un regim mai strict în privința acesteia din urmă.

135 Or, Consiliul și Comisia nici măcar nu afirmă că plățile în cauză ar fi fost legate de proliferarea nucleară.

136 Pe de altă parte, reclamanta admite că a restituit societății Novin eventualele solduri reziduale ale conturilor care au fost închise. Ea precizează însă, fără ca Consiliul sau Comisia să conteste această afirmație, că nu avea dreptul să rețină soldurile în cauză.

137 În aceste condiții, trebuie să se considere că nici serviciile furnizate de reclamantă societății Novin înaintea adoptării măsurilor restrictive referitoare la aceasta din urmă, nici modul în care au încetat raporturile comerciale dintre reclamantă și Novin nu constituie un sprijin adus proliferării nucleare în sensul Deciziei 2010/413, al Regulamentului nr. 423/2007, al Regulamentului nr. 961/2010 și al Regulamentului nr. 267/2012.

138 Prin urmare, aceste împrejurări nu justifică adoptarea măsurilor restrictive care vizează reclamanta.

139 Întrucât nici primul, nici al patrulea, nici al cincilea motiv invocate de Consiliu împotriva reclamantei nu justifică adoptarea măsurilor restrictive referitoare la aceasta, trebuie ca cel de al doilea motiv să fie admis.

140 Având în vedere toate cele de mai sus, actele atacate trebuie anulate în măsura în care o privesc pe reclamantă, fără a fi necesar să se examineze al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității.

Cu privire la cheltuielile de judecată

141 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Consiliul a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor reclamantei.

142 Potrivit articolului 87 alineatul (4) primul paragraf din același regulament, instituțiile care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Prin urmare, Comisia suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra)

declară și hotărăște:

1) Anulează, în măsura în care este vizată Bank Mellat:

— **punctul 4 din tabelul B din anexa II la Decizia 2010/413/PESC a Consiliului din 26 iulie 2010 privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Poziției comune 2007/140/PESC;**

— **punctul 2 din tabelul B din anexa la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 668/2010 al Consiliului din 26 iulie 2010 de punere în aplicare a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 423/2007 privind măsuri restrictive împotriva Iranului;**

— **punctul 4 din tabelul B din cadrul titlului I din anexa la Decizia 2010/644/PESC a Consiliului din 25 octombrie 2010 de modificare a Deciziei 2010/413;**

— **punctul 4 din tabelul B din anexa VIII la Regulamentul (UE) nr. 961/2010 al Consiliului din 25 octombrie 2010 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului nr. 423/2007;**

— **Decizia 2011/783/PESC a Consiliului din 1 decembrie 2011 de modificare a Deciziei 2010/413;**

— **Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1245/2011 al Consiliului din 1 decembrie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 961/2010;**

— **punctul 4 din tabelul B din cadrul titlului I din anexa IX la Regulamentul (UE) nr. 267/2012 al Consiliului din 23 martie 2012 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului nr. 961/2010.**

2) Consiliul Uniunii Europene suportă, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată efectuate de Bank Mellat.

3) Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 29 ianuarie 2013.

Semnături